

TANTÁRGYI TEMATIKA
BTMAN309 Stiliztika ea.

Tantárgy neve: Stiliztika	Tantárgy Neptun kódja(i): BTMAN309, BTOMA4N05, BTOSVM4N05 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
	Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet
	Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)
Tárgyfelelős (név, beosztás): Pethő József főiskolai tanár	
Közreműködő oktató(k): Pethő József főiskolai tanár	
Tantárgyi egység: Stiliztika ea.	
Tantárgyi egység Neptun kódja: BTMAN309 (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)	
Javasolt félév: 2T (A szak keresztféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan számú félév tárgyait csak ősszel, páros számúéit csak tavasszal lehet felvenni.)	Előfeltétel: nincs (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
Óraszám/hét: BTMAN309, BTOMA4N05, BTOSVM4N05: 2 (A nappali képzés heti óraszámja 14 héten át. A levelező képzések féléves óraszámja a következő: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 10 stb.)	Számonkérés módja (a/gy/k/b): BTMAN309: kollokvium, BTOMA4N05, BTOSVM4N05: gyakorlati jegy (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés módja és értékelése</i> pontnál.)
Kreditpont: BTMAN309: 3, BTOMA4N05, BTOSVM4N05: 2	Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)
Tantárgyi egység feladata és célja (röviden összefoglalva): A hallgatók megismertetése a nyelvi stílus értelmezésének és leírásának legfontosabb jelenkori irányzataival, a stilisztikai iskolák főbb vizsgálati területeivel, fogalmaival.	
Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a stilisztikához kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert. Tisztában van a stilisztika jellemző kutatási kérdéseivel, elemzési és értelmezési módszereivel, egyes részterületeinek alapvető szakkifejezéseivel. <i>képesség:</i> Képes értelmezni a nyelvi stílus sajátosságait, történeti beágyazottságát. A stilisztika alapvető kérdéseiről több stílusregiszterben, az adott műfaj szabályrendszerének megfelelően, közérthetően, választékos stílusban képes írni és beszélni. <i>attitűd:</i> Érti és elfogadja, hogy a nyelvi jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak. Képviseli a magyar és az európai identitás nyelvi, vallási és társadalmi, történeti és jelenkori sokszínűségét. Tudatosan képviseli a megismert szaknyelvi és kommunikációs normákat, szakmájának gondolkodásmódját hitelesen közvetíti. Nyitott a magyar és más kulturális közösségek irányában. Képes és törekszik az önképzésre. <i>autonómia és felelősség:</i> Felelősséget vállal szövegeiért, tudatában van azok nyelvtudományi kontextusukból következő lehetséges szakmai értékeléseinek és etikai következményeinek. A stilisztika területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében, önismeretében. Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel a nyelvtudomány adott területén dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.	
Tantárgyi egység tematikus leírása 14 heti bontásban:	

1. Tájékoztató a követelményekről, a tematikáról, a szakirodalomról, a számonkérés módjáról és az órák menetéről. A referátumok előkészítése. A stilisztika történetének vázlata
2. Stilisztikai iskolák, stílusértelmezések I. A funkcionális stilisztika, a strukturalizmus, a neoretorika, Fónagy Iván modellje
3. Stilisztikai iskolák, stílusértelmezések II. A cselekvéseméleti, a szövegreációs és a kognitív interakciós elméletek
4. A stílusrétegződés megvalósulási tartományai
5. Az alakzatok
6. A nyelvi képek
7. Stílustörténet
8. A stíluselmélet. A stílus jelentésképző szerepe a hétköznapi nyelvhasználatban és a szépirodalomban.
9. Stílusrétegek, stílusváltozatok. A stílus szociokulturális rétegzettsége
10. Hétköznapi szövegek stíluselmzése I.
11. Hétköznapi szövegek stíluselmzése II.
12. Szépirodalmi művek stíluselmzése I.
13. Szépirodalmi művek stíluselmzése II.
14. Összegzés; a félévi munka értékelése

Félévközi számonkérés módja és értékelése (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.):

A félévközi számonkérés módját és értékelését a félév kezdetekor a tantárgyi egység oktatója határozza meg.

Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja és értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): K SZ

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szerzhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgázhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma.

Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetések a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szerzhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetések a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

Szathmári István 2005. Stílusról, stilisztikáról napjainkban Budapest: Tinta Könyvkiadó.

Szikszainé Nagy Irma 2007. Magyar stilisztika. Budapest: Osiris Kiadó. 409–527.

Tolcsvai Nagy Gábor 1996. A magyar nyelv stilisztikája. Budapest: Nemzeti

Tankönyvkiadó. 133–245.

Ajánlott irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

Fix, Ulla – Gardt, Andreas – Knape, Joachim (Hg.) 2008. Rhetorik und Stilistik/Rhetoric and Stylistics 1. Berlin, New York: Mouton de Gruyter.

Kemény Gábor 2002. Bevezetés a nyelvi kép stilisztikájába. Budapest: Tinta Könyvkiadó.

Pethő József 2011. Alakzat és jelentés. Az alakzatok stílus- és jelentésképző szerepe a szövegben. Budapest: Tinta Könyvkiadó.
Szathmári István 2011. Hogyan elemezzünk verset? Budapest: Tinta Könyvkiadó.
Tolcsvai Nagy, Gábor 2005. A cognitive theory of style. Frankfurt am Main: Peter Lang.